

Vnímání zemských hranic a jejich role v členění geografického prostoru: irsko-britská a česko-německá hranice v letech 1750-1850

Abstrakt

Martina Power

Tato práce analyzuje vnímání zemských hranic a prostoru za pomoci srovnání německých cestopisů Čechách a britských cestopisů o Irsku publikovaných mezi lety 1750 až 1850. Obě země mají multietnický a multikulturní charakter, historicky a geograficky definované zemské hranice a jsou ve sledovaném období součástí větších nadnárodních politických celků. Význam a vnímání těchto politických příslušností je zkoumán především s ohledem na sílící integrační tendence vycházející z centra těchto celků. Zohledněno není pouze vnímání hranic politických, ale také vnímání hranic geografických, či „přirozených“ (moře a hory) a hranic kulturních. U reprezentací Čech a Irska je předpokládáno, že významné místo mezi kulturními hranicemi budou zaujímat hranice konfesijní, jazykové, etnické, hranice mezi různými typy aglomerací (města a venkov), mezi různými krajinnými typy (hory a nížina) a kvalitativní hranice mezi chudobou a prosperitou.

Ačkoli se přítomnost kulturní hranice do jisté míry odráží také do fyzické podoby prostoru, je její konstrukce produktem mysli a vnímání jedince, cestovatele, který se v prostoru pohybuje. Při využití cestopisů k rozkrytí významů, které byly hranicím a prostoru přikládány, stejně jako ke zkoumání způsobu, jakým byl prostor strukturován, tak nejsou zohledněny pouze samotné texty, ale také sociokulturní zázemí jejich autorů. Důležitá je v kontextu této práce také literárně informativní funkce cestopisů, které čtenářská veřejnost pokládala za zdroj faktických poznatků o politických, hospodářských, sociálních a kulturních poměrech popisovaných zemí. Cestopisná literatura tak nejen odrážela sociokulturní zázemí autorů, ale zároveň přispívala k jeho formování.